

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

6ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 8 Σεπτεμβρίου 2021 με την εξής σύνθεση: Ειρήνη Αποκάρδου Πρόεδρος και Εισηγήτρια, Ιωάννα Θεμελή και Μαργαρίτα Κανάβα Μέλη.

Για να εξετάσει την από 30.07.2021 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΑΕΠΠ 1536/02-08-2021 Προδικαστική Προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (εφεξής η «προσφεύγουσα»), που εδρεύει στα ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του Γενικού Νοσοκομείου Βόλου «...» (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα και κατά

της παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...» (εφεξής η «παρεμβαίνουσα»), που εδρεύει ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την προδικαστική προσφυγή της η προσφεύγουσα αιτείται να ακυρωθεί: 1. Το απόσπασμα πρακτικό της με αρ. ... Έκτακτης Συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της αναθέτουσας αρχής (Θέμα 1-ΑΔΑ: ...-ΡΤΜ) περί έγκρισης του με αριθμ.πρωτ.... πρακτικού της Επιτροπής Αξιολόγησης, 2. η από 29/7/2021 με αρ.... σύμβαση που υπογράφηκε μεταξύ του Γενικού Νοσοκομείου ... και της παρεμβαίνουσας και 3. κάθε άλλη συναφής πράξη ή παράλειψη.

Με την παρέμβασή της η παρεμβαίνουσα επιδιώκει την απόρριψη της προσφυγής και τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Ειρήνη Αποκάρδου

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

1.Επειδή για την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 600 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., το από 30/07/2021 μήνυμα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων για την τραπεζική πληρωμή και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «δεσμευμένο»), το οποίο και υπολογίζεται με βάση την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, ήτοι 105.846,78 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

2. Επειδή με την υπ' αριθμ. 25/2021 διακήρυξη, η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε δημόσιο ανοικτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό για «...» (...), προϋπολογιζόμενης δαπάνης 105.846,78 ευρώ, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά βάσει μόνο της τιμής (χαμηλότερη τιμή). Σημειωτέον ότι ενώ στον τίτλο γίνεται λόγος για διαπραγμάτευση, η διαγωνιστική διαδικασία που ακολουθήθηκε είναι η περιγραφόμενη ανοικτή διαδικασία του άρθρου 27 του Ν.4412/2016 που περιγράφει η Διακήρυξη.

3. Επειδή το πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) στις 9-07-2021 με ΑΔΑΜ ... καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου ο επίμαχος διαγωνισμός έλαβε αύξοντα αριθμό ΕΣΗΔΗΣ ...

4. Επειδή ο διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου ΙV του Ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθρο 345 του Ν. 4412/2016.

5. Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 30.07.2021 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους διαγωνιζόμενους στις 20-07-2021 β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του Π.Δ. 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από την προσφεύγουσα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν . 4412/2016, και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4 και την παρ. 2 του άρθ. 8 του Π.Δ. 39/2017.

6. Επειδή η προσφεύγουσα έχει προφανές έννομο συμφέρον για την άσκηση της προσφυγής, καθώς έχει συμμετάσχει στον διαγωνισμό και, επομένως, εύλογα επιδιώκει την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης κατά το μέρος που απορρίπτει την προσφορά της επιδιώκοντας ευλόγως να της ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση.

Σχετικά δε με τους ισχυρισμούς της προσφυγής περί απόρριψης της προσφοράς της παρεμβαίνουσας, κατά την πλειοψηφούσα γνώμη των μελών Ι. Θεμελή και Μ.Κανάβα, έχει προσφάτως κριθεί -υπό όρους- παραδεκτή η δυνατότητα του μη οριστικά αποκλεισθέντος διαγωνιζόμενου, επιδίωξης ματαίωσης της διαγωνιστικής διαδικασίας με σκοπό την εκκίνηση νέας ταυτόσημης διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης, και με στόχευση την ανάληψη της εν λόγω προμήθειας (βλ. αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως (ΔΕΕ), της 2.7.2013 και 5.4.2016, αντιστοίχως επί των υποθέσεων C-100/12 Fastweb SpA και C-689/13 Puligienica Facility Esco SpA (PFE) και της 11.5.2017, επί της υποθέσεως C-131/16, Archus sp.z. o.o και Gama Jacek Lipik), ήτοι κρίθηκε ρητώς ότι το έννομο συμφέρον «ενδιαφερομένου» (άρθρο 2α παρ. 2 εδ. γ'. στις δύο Οδηγίες), είναι δυνατόν να συνίσταται και στην ματαίωση της διαδικασίας, ώστε να κινηθεί νέα διαδικασία συνάψεως της συμβάσεως και ΕΑ ΣΤΕ 22/2018 αντίστοιχα). Επιπροσθέτως, κρίθηκε με πρόσφατη απόφαση του ΔΕΕ C-771/19 της 24ης Μαρτίου 2021 ΝΑΜΑ Σύμβουλοι Μηχανικοί και Μελετητές Α.Ε. – LDK Σύμβουλοι Μηχανικοί Α.Ε., ΝΑΜΑ Σύμβουλοι Μηχανικοί και Μελετητές Α.Ε., LDK Σύμβουλοι Μηχανικοί Α.Ε. κατά Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ), Αττικό Μετρό Α.Ε.: « Όσον αφορά τους ισχυρισμούς τους οποίους μπορεί να προβάλει ένας αποκλεισθείς προσφέρων στο πλαίσιο μιας τέτοιας προσφυγής, παρατηρείται ότι η οδηγία 92/13 δεν προβλέπει άλλη απαίτηση πέραν εκείνης του άρθρου 1, παράγραφος 1, η οποία ορίζει ότι ο προσφέρων αυτός μπορεί να προβάλει ισχυρισμούς που αφορούν παραβίαση της ενωσιακής νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων ή των εθνικών κανόνων μεταφοράς της εν λόγω νομοθεσίας [...]Εξάλλου, στη σκέψη 29 της απόφασης της 5ης Απριλίου 2016, PFE (C 689/13, EU:C:2016:199), το Δικαστήριο επισήμανε ότι οι

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

διαφορές των ισχυρισμών που προβάλλουν οι προσφέροντες οι οποίοι αποκλείστηκαν από τη διαδικασία σύναψης της επίμαχης σύμβασης δεν ασκούν επιρροή στην εφαρμογή της νομολογιακής αρχής που υπομνήσθηκε στη σκέψη 31 της παρούσας απόφασης. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο αποκλεισθείς προσφέρων δικαιούται να προβάλλει οποιοδήποτε ισχυρισμό κατά της απόφασης περί αποδοχής άλλου προσφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των ισχυρισμών που δεν έχουν σχέση με τις πλημμέλειες λόγω των οποίων αποκλείστηκε η προσφορά του. Τούτου δοθέντος, η νομολογιακή αρχή που υπομνήσθηκε στη σκέψη 31 της παρούσας απόφασης ισχύει μόνον εφόσον ο αποκλεισμός του προσφέροντος δεν έχει επικυρωθεί με απόφαση έχουσα ισχύ δεδικασμένου (πρβλ. αποφάσεις της 11ης Μαΐου 2017, Archus και Gama, C 131/16, EU:C:2017:358, σκέψεις 57 και 58, και της 5ης Σεπτεμβρίου 2019, Lombardi, C 333/18, EU:C:2019:675, σκέψεις 31 και 32) [...]. Επομένως, βάσει τη ως άνω νομολογίας γίνεται δεκτό ότι μετ' εννόμου συμφέροντος ένας μη οριστικώς αποκλεισθείς διαγωνιζόμενος δύναται να προβάλλει ισχυρισμούς κατά της προσφοράς έτερου συμμετέχοντος που δεν σχετίζονται με τις πλημμέλειες για τις οποίες αποκλείστηκε η δική του προσφορά, μόνον υπό την προϋπόθεση της επιδίωξης ματαίωσης του διαγωνισμού. Το δε αίτημα περί ματαίωσης της διαγωνιστικής διαδικασίας θα πρέπει να αναφέρεται ρητώς στην προδικαστική προσφυγή, δεδομένου ότι σύμφωνα με το άρθρο 367 παρ. 5 του ν. 4412/2016 «Η Α.Ε.Π.Π. επιλαμβάνεται αποκλειστικά επί θεμάτων που θίγονται με την προσφυγή» και ως εκ τούτου η ΑΕΠΠ δεν δύναται να συμπληρώσει το αίτημα της προσφυγής προς τον σκοπό διάσωσης του εννόμου συμφέροντος του προσφεύγοντος, τυχόν δε αντίθετη ερμηνεία έρχεται σε ευθεία αντίθεση με τη ρητή πρόβλεψη της παρ. του άρθρου 367 του ν. 4412/2016. Επομένως, εφόσον κριθεί ότι ορθώς αποκλείστηκε ο προσφεύγων απαραδέκτως προβάλλει λόγους κατά της προσφοράς του παρεμβαίνοντος.

Κατά τη μειοψηφούσα γνώμη της Προέδρου του Κλιμακίου και Εισηγήτριας, Ε. Αποκάρδου, ως έχει κριθεί, δεν απαιτείται η υποβολή ρητού αιτήματος περί ματαίωσης της διαγωνιστικής διαδικασίας, ενόψει του ότι το έννομο συμφέρον σε όλα τα στάδια του διαγωνισμού για την ανάθεση

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

δημοσίων συμβάσεων συνίσταται στην προσδοκία να αναλάβει ο ενδιαφερόμενος το αντικείμενο και όχι να του ανατεθεί, ειδικώς, η βάσει της επίμαχης διαδικασία σύμβαση (ΔΕφΘεσ Ν74/2021, σκ.17). Επομένως, εν προκειμένω, παραδεκτώς η προσφεύγουσα προβάλλει ισχυρισμούς κατά της προσφοράς της παρεμβαίνουσας που δεν σχετίζονται με τις πλημμέλειες για τις οποίες αποκλείστηκε η δική της προσφορά και ανεξαρτήτως του αν θα γίνουν αποδεκτοί οι ισχυρισμοί της σχετικά με την απόρριψη της προσφοράς της (βλ. και απόφαση ΑΕΠΠ 1523/2021, σκ. 16, μειοψ. Ε. Αψοκάρδου).

Περαιτέρω, το αίτημα της προσφυγής για την ακύρωση της από 29/7/2021 με αρ.345/2021 σύμβασης έχει καταστεί άνευ αντικειμένου καθώς με το απόσπασμα πρακτικών της 36ης Τακτικής Συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της αναθέτουσας αρχής (Θέμα 28) επικυρώθηκε η υπ' αριθμ. 397/2021 απόφαση του Διοικητή να ακυρώσει την ως άνω σύμβαση (ΑΔΑ: ΨΩ3Ψ4690ΒΩ-Λ9Χ).

7. Επειδή στις 2.08.2021 η αναθέτουσα αρχή προέβη στην προβλεπόμενη, από το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017, κοινοποίηση της υπό κρίση προσφυγής στην παρεμβαίνουσα μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού.

8. Επειδή με την με αριθμό 2019/2021 Πράξη της Προέδρου του 6^{ου} Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής.

9. Επειδή η αναθέτουσα αρχή στις 30.08.2021 απέστειλε μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος στην ΑΕΠΠ τις απόψεις της επί της υπό κρίση προσφυγής τις οποίες κοινοποίησε στον προσφεύγοντα αυθημερόν.

10. Επειδή η προσφεύγουσα την 1η.09.2021 υπέβαλε μέσω της επικοινωνίας του διαδικτυακού τόπου του διαγωνισμού υπόμνημα επί των απόψεων της αναθέτουσας αρχής. Το ως άνω υπόμνημα κατατέθηκε εμπροθέσμως σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το ν. 4782/2021, δοθέντος ότι οι απόψεις της αναθέτουσας αρχής κοινοποιήθηκαν στην προσφεύγουσα στις 30.08.2021 και, ως εκ τούτου, λαμβάνεται υπόψη από το αποφασίζον Κλιμάκιο. Περαιτέρω, οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας περί εκπρόθεμης αποστολής

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

των απόψεων της αναθέτουσας αρχής προβάλλονται αλυσιτελώς καθώς η προσφεύγουσα δεν στερήθηκε της δυνατότητας εμπρόθεσμης αποστολής του υπομνήματός της με το οποίο αντικρούει τις ως άνω απόψεις καθώς και την ασκηθείσα παρέμβαση.

11. Επειδή η παρεμβαίνουσα κατέθεσε στις 11.08.2021, ήτοι εμπροθέσμως, μέσω της επικοινωνίας του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, την με αριθμό ΓΑΚ ΠΑΡ 5035/2021 παρέμβασή της, για την οποία θεμελιώνει άμεσο, προσωπικό και ενεστώως έννομο συμφέρον καθώς η προσφορά της έχει κριθεί αποδεκτή και ως εκ τούτου, επιδιώκει τη διατήρηση της προσβαλλόμενης.

12. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του Π.Δ/τος 39/2017.

13. Επειδή στο υπό κρίση διαγωνισμό έλαβαν μέρος δύο οικονομικοί φορείς, ήτοι η προσφεύγουσα και η παρεμβαίνουσα, οι οποίες υπέβαλαν τις με αριθμό συστήματος ... και ... προσφορές τους αντίστοιχα. Με το υπ' αριθμ.πρωτ. ... πρακτικό της η Επιτροπή Αξιολόγησης εισηγήθηκε την αποδοχή της προσφοράς της παρεμβαίνουσας και την απόρριψη της προσφοράς της προσφεύγουσας διότι: « Δεν αποδεικνύεται η προϋπηρεσία για τουλάχιστον πέντε(5) έτη για τον υπάλληλο ...(αποδεικνύεται μόνο για δύο (2) έτη).

Δεν αποδεικνύεται η προϋπηρεσία για τουλάχιστον πέντε(5) έτη για τον υπάλληλο ... (αποδεικνύεται μόνο για δύο (2) έτη)».

Με την προσβαλλόμενη εγκρίθηκε το ως άνω Πρακτικό.

14. Επειδή η προσφεύγουσα με την υπό κρίση προσφυγή της, αναφέρει αυτολεξεί τα εξής: «[...] ΛΟΓΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ :

1) Ως προς τη συμμετοχή της εταιρείας μας με την επωνυμία «...»:

1. Πρώτος λόγος

Παράβαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου και της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικούμενου

Σύμφωνα με τη Διακήρυξη σελ. 38-39 [...]

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

Για την ως άνω απαίτηση της Διακήρυξης υποβάλλαμε τον κάτωθι πίνακα συνοδευόμενο από τα αντίστοιχα δικαιολογητικά (άδειες, πτυχία, αποδεικτικά εμπειρίας) :

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ
Ηλεκτρολόγος ή Μηχανολόγος Μηχανικός Τ.Ε. ή ΠΕ	
Ηλεκτρολόγοι – Ηλεκτροτεχνίτες-	
Θερμαστές	
Υδραυλικοί	
Ψυκτικός τεχνικός εγκαταστάσεων ψύξης	
Ηλεκτρονικός ΔΕ	

Όμως σύμφωνα με την με ΑΔΑ: ... Απόφαση του ΔΣ του Νοσοκομείου:
[...]

Ωστόσο στα πλαίσια του προηγούμενου διαγωνισμού του Νοσοκομείου και έχοντας υποβάλει τα ίδια δικαιολογητικά για τους ως άνω δύο εργαζόμενους της εταιρείας μας, η επιτροπή του Νοσοκομείου αποδέχθηκε την επάρκεια αυτών (Απόφαση με ΑΔΑ: ...).

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

Τίθεται λοιπόν το ζήτημα της Αρχής της Ασφάλειας Δικαίου καθώς υπάρχει ασυνέπεια από την πλευρά της Αναθέτουσας Αρχής εις βάρος του καλόπιστου διαγωνιζόμενου ως προς το τι θεωρεί τελικά αποδεκτό και τι όχι.

Η αρχή της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικούμενου, ειδικότερη εκδήλωση της αρχής της ασφάλειας δικαίου, ως ενδιάθετη ψυχολογική κατάσταση του διοικούμενου, στηρίζεται στην εύλογη πεποίθηση ότι η υφιστάμενη νομική κατάσταση αυτού, θα συνεχίσει να υφίσταται. Η ως άνω κατάσταση συνδέεται με αντικειμενικά στοιχεία, τα οποία αίρουν τον προσωπικό της χαρακτήρα και της αποδίδουν τον χαρακτήρα της πεποίθησης που θα είχε υπό παρόμοιες συνθήκες ο μέσος συνετός άνθρωπος, διοικούμενος, κοινωνός του οικείου κλάδου δραστηριότητας (πρβλ. Δεληκωστόπουλος Σ., Η προστασία της εμπιστοσύνης εν τω διοικητικά δικαίω, 1969, σελ. 13-16.). Η αρχή της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικούμενου, ως ειδικότερη εκδήλωση της αρχής της ασφάλειας του δικαίου, απορρέει από την αρχή του κράτους δικαίου, κατοχυρώνεται στο Σύνταγμα (άρθρα 2 παρ. 1 και 5 παρ. 1 του Συντάγματος, ΣΤΕ 602/2003 [Ολομ.], 1508/2002, 1802/2009) και επιβάλλει τη διατήρηση της ισχύος της ευμενούς για τον διοικούμενο πράξης (ΣΤΕ 2035/2011 [Ολομ]).

Η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης προς τη διοίκηση αναγνωρίζεται ως αναπόσπαστο κομμάτι της ενωσιακής έννομης τάξης και ως θεμελιώδης αρχή του ενωσιακού δικαίου. Κατά την νομολογία του ΔΕΕ η δυνατότητα επίκλησης της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης παρέχεται σε όλους τους διοικουμένους στους οποίους το αρμόδιο όργανο δημιούργησε βάσιμες προσδοκίες, παρέχοντας ακριβείς διαβεβαιώσεις, ανεξαρτήτως μορφής, οι οποίες ήταν απαλλαγμένες από αιρέσεις, περιείχαν συγκλίνοντα πληροφοριακά στοιχεία και προέρχονταν από έγκυρες και αξιόπιστες πηγές (C-426/2010 P Bell & Ross BV v Office for Harmonisation in the Internal Market (Trade Marks and Designs), Klockgrossisten i Norden AB της 22/09/2011 σκ.56, C-67/2009 Nuova Agricast Sri, Cofra Sri v European Commission της 14/10/2010 σκ.71, C-537/2008 P Kahla/Thiiringen Porzellan GmbH v Freistaat Thiiringen, Federal Republic of Germany, European Commission της 16/12/2010 σκ.63, C- 519/2007 P Commission of the

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

European Communities v Koninklijke Friesland Campina της 17/09/2009 σκ.84).

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι η αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικούμενου δεσμεύει τη διοίκηση, επιβάλλει την ερμηνεία των συνταγματικών και μη διατάξεων υπό το φως αυτής και συνιστά αυτοτελές αγαθό, ικανό να σταθμιστεί με άλλα συνταγματικά αγαθά. Περαιτέρω, η αρχή της χρηστής διοίκησης υποχρεώνει τα διοικητικά όργανα να ασκούν τις αρμοδιότητές τους με βάση, μεταξύ των άλλων, το περί δικαίου αίσθημα τους, με αναλογικότητα και επιείκεια. Σύμφωνα με την αρχή αυτή η δημόσια διοίκηση οφείλει να διευκολύνει τους διοικούμενους να απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους και να προστατεύουν τα συμφέροντά τους.

Η αρχή της χρηστής διοίκησης σε συνδυασμό με την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικούμενου (άρθρα 2 παρ. 1 και 5 παρ. 1 Συντάγματος), επιβάλλουν στη δημόσια διοίκηση να μην εκμεταλλεύεται το διοικούμενο και ακόμη περισσότερο να μην δημιουργεί καταστάσεις πλάνης αυτού. Η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης επιβάλλει στη δημόσια διοίκηση να μην επικαλείται δικές της παραλείψεις, για τις οποίες ο διοικούμενος δεν φέρει καμία ευθύνη, ή να παραβλέπει μια ευνοϊκή για τον διοικούμενο νομική ή/και πραγματική κατάσταση που έχει δημιουργηθεί και να αρνείται το δικαίωμα του να συνάγει τις ωφέλιμες έννομες συνέπειες της, τα οφέλη δηλαδή, που αυτή συνεπάγεται. Σύμφωνα με τις ανωτέρω αρχές, απαγορεύεται η αντιφατική δράση της δημόσιας διοίκησης.

Επίσης η αρχή της χρηστής διοίκησης επιβάλλει στα διοικητικά όργανα να ασκούν τις αρμοδιότητές τους σύμφωνα με το αίσθημα δικαίου που επικρατεί, ώστε κατ'εφαρμογή των σχετικών διατάξεων να αποφεύγονται οι ανεπιεικείς και απλώς δογματικές ερμηνευτικές εκδοχές και να επιδιώκεται η προσαρμογή των κανόνων δικαίου προς τις επικρατούσες κοινωνικές και οικονομικές απαιτήσεις (ΣΤΕ 857/2011, 102/2009 7μ, 3748/2008 7μ, 1343/2004). Εν προκειμένω στην υπό κρίση ενώπιόν σας περίπτωση, εσφαλμένως απορρίφθηκε η προσφορά της εταιρείας μας ως ότι δήθεν δεν αποδεικνύεται η πενταετής εμπειρία των κυρίων ... και ... Αντιθέτως, στην προσφορά μας περιλαμβάνονται όλα εκείνα τα επαρκή και ικανά δικαιολογητικά έτσι όπως έγιναν αποδεκτά και στα πλαίσια του ίδιου

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

προηγούμενου διαγωνισμού της ίδιας αναθέτουσας αρχής (Γενικό Νοσοκομείο ..., Διαγωνισμός για την ανάθεση ... για 4 μήνες με Αριθμό ΕΣΗΔΗΣ ... που διεξήχθη στις 28-2-2021), που είναι τα ένσημα από τον ΕΦΚΑ, οι Βεβαιώσεις Προϋπηρεσίας και οι Υπεύθυνες Δηλώσεις των ως άνω εργαζομένων.

2. Δεύτερος λόγος

Παραβίασης της Αρχής της Ίσης Μεταχείρισης

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4782/2021 που δημοσιεύτηκαν στις 9 Μαρτίου 2021, το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016 με τίτλο Συμπλήρωση – αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών, αντικαθίσταται με το άρθρο 43 του πρώτου ως εξής: [...]

Επιπροσθέτως, με το υπ' αριθμόν πρωτ. 2339/16-04-2021 έγγραφο διευκρινήσεων της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής των Δημόσιων Συμβάσεων, στη σελ. 9 & 10 αναφέρεται: Με το άρθρο 42 τροποποιείται το άρθρο 102 του ν. 4412/2016. Ειδικότερα, αναμορφώνονται πλήρως και απλοποιούνται οι διατάξεις, με τις οποίες παρέχεται η δυνατότητα συμπλήρωσης των υποβληθέντων στοιχείων της προσφοράς, με σκοπό τον περιορισμό των αδικαιολόγητων αποκλεισμών των οικονομικών φορέων για αυστηρά τυπικούς λόγους, ενώ πληρούνται κατ' ουσίαν οι προϋποθέσεις συμμετοχής. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι οι αναθέτουσες αρχές, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητούν από τους οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης.

Περαιτέρω αναφέρεται:

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω και, λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν υπάρχει ρητή μεταβατική διάταξη, σύμφωνα με την οποία οι ως άνω ρυθμίσεις των άρθρων 102 και 310, όπως αντικαθίστανται, να καταλαμβάνουν τις εκκρεμείς,

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

κατά την έναρξη ισχύος τους, ήτοι την 9η Μαρτίου 2021, διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

- Οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, οι οποίες εκκινούν, ήτοι δημοσιεύονται, μετά τις 9/3/2021 καταλαμβάνονται από την ως άνω διάταξη και οι όροι τους πρέπει να συμπεριλαμβάνουν τις ρυθμίσεις των άρθρων 102 και 310, όπως τροποποιήθηκαν.

Συνοψίζοντας σύμφωνα με τα ανωτέρω, η αναθέτουσα αρχή, ήτοι το Γενικό Νοσοκομείο ... «...», δύναται και όφειλε να ζητήσει από την εταιρεία μας να προσκομίσει ως συμπλήρωση των εγγράφων της τεχνικής προσφοράς, όποιο επιπλέον έγγραφο και δικαιολογητικό αυτή θεωρεί ότι απαιτείται συμπληρωματικά για την κάλυψη της απαίτησης της πενταετούς εμπειρίας των εν λόγω εργαζομένων. Εξάλλου από τα δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί κατά το κρίσιμο σημείο της διαγωνιστικής διαδικασίας προκύπτει σαφώς ότι οι κύριοι ... και ... διαθέτουν σχετική εμπειρία άνω των πέντε ετών όπως απαιτείται. Ως εκ τούτου εάν το «κώλυμα» της Αναθέτουσας Αρχής, το οποίο όμως επ ουδενί δεν μπορεί να αποτελέσει λόγο αποκλεισμού διαγωνιζομένου, είναι κάποιο επιπλέον έγγραφο το οποίο κατά την διακριτική της ευχέρεια θεωρεί ότι έπρεπε να έχει υποβληθεί, τότε τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας όφειλε να το ζητήσει συμπληρωματικά κάνοντας χρήση της ως άνω διάταξης.

Για τους ανωτέρω λόγους που προηγήθηκαν η προσφορά της εταιρείας μας πρέπει να γίνει αποδεκτή.

II) Ως προς τη συμμετοχή της εταιρείας «...»

1. Πρώτος λόγος

Μη αποδεκτή υποβολή πιστοποιητικών ISO

Σύμφωνα με τη Διακήρυξη (σελ. 14): [...]

Καθώς και στη σελίδα 16-19: [...]

Όμως σύμφωνα με τον Νόμο 4250/14 (ΦΕΚ 74 Α 26-3-2014): [...]

Καθώς και σύμφωνα με τη Διακήρυξη (σελ. 27): [...]

Για όλους τους ανωτέρω λόγους που προηγήθηκαν η προσφορά της εταιρείας «...» πρέπει να απορριφθεί [...].

15. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της ισχυρίζεται ότι: «[...]1.Δεν δυνάμεθα να απαντήσουμε για την κρίση μίας άλλης επιτροπής

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

αξιολόγησης και για έναν άλλο διαγωνισμό . Σύμφωνα με την δική μας αξιολόγηση και λαμβάνοντας υπόψη τις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού στις όποιες αναφέρεται ότι: [...], προτείναμε την απόρριψη των δύο ηλεκτρολόγων διότι ενώ είχαν προσκομίσει τα ένσημα, οι βεβαιώσεις προϋπηρεσίας ήταν μόνο για δύο χρόνια.

2. Οι εν λόγω ηλεκτρολόγοι δηλώσαν την αδυναμία προσκόμισης βεβαίωσης προϋπηρεσίας καθώς δεν κατέστη δυνατή η επικοινωνία με τον προηγούμενο εργοδότη τους . Η εν λόγω απαιτούμενη βεβαίωση δύναται να εκδοθεί και από δημόσιο φορέα (π.χ ΕΦΚΑ). Κατά την κρίση μας δεν μπορούσαμε να ζητήσουμε συμπληρωματική καθώς η κατάθεση νέας βεβαίωσης δεν θα ήταν συμπληρωματικό - αλλά νέο έγγραφο.

3. Στην αξιολόγηση των δικαιολογητικών συμμετοχής αναφέρουμε ότι η εταιρεία ... κατέθεσε όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά συμμετοχής σύμφωνα με την διακήρυξη. Όπως και για την εταιρεία «...», αναφέραμε μόνο τα σημεία που κρίναμε ανεπαρκή. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω θεωρήσαμε ότι δεν χρειάζεται να αναλύσουμε περισσότερο την αποδοχή παρά μόνο τους λόγους απόρριψης. Η εταιρεία ... κατέθεσε και εγγράφως την προσφορά της μαζί με την εγγυητική συμμετοχής της αντίστοιχα η εταιρεία «...» μόνο ηλεκτρονικά (υπήρχε υπεύθυνη δήλωση και η εγγυητική ήταν ηλεκτρονική από το ΤΣΕΜΔΕ) [...].»

16. Επειδή στο υπόμνημά της η προσφεύγουσα αναφέρει αυτολεξεί τα εξής: «[...] Παρόλα αυτά συμπληρωματικά προς την Προδικαστική μας Προσφυγή και λαμβάνοντας υπόψιν το με αριθμό πρωτοκόλλου ... έγγραφο, σας αναφέρουμε τα κάτωθι:

1. Παράτυπη σύναψη σύμβασης

Όπως επισημαίνουμε και στην Προδικαστική μας Προσφυγή, υπογράφηκε μεταξύ του Γενικού Νοσοκομείου ... και της εταιρίας «...» η από ... σύμβαση κατά παράβαση των προθεσμιών που ορίζονται στο άρθρο 364 & 368 του Ν 4412/2016.

Σε συνέχεια αυτής εκδόθηκε η ... απόφαση του Διοικητή του Γενικού Νοσοκομείου ... η οποία επικυρώθηκε με το Πρακτικό της ... Τακτικής Συνεδρίασης του Δ.Σ. του Νοσοκομείου και αποφασίστηκε η ακύρωση της ... σύμβασης και εγκρίθηκε η σύναψη εκ νέου σύμβασης δαπάνης 30.000,00€

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

πλέον ΦΠΑ. (Σύμβαση 355/2021 Επισυναπτόμενο 4)

Η εν λόγω διαδικασία ακολουθείται αλυσιτελώς και παράτυπα παραβιάζοντας τυπικούς και ουσιαστικούς όρους και αρχές που οφείλουν να τηρούνται στα πλαίσια των διαγωνισμών των Δημοσίων Συμβάσεων, λόγω της προαναφερόμενης παραβίασης της προθεσμίας.

2. Παράβαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου και της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικούμενου

Στο σχετικό έγγραφο των απόψεών της η Αναθέτουσα Αρχή αναφέρει ότι προτείνει την απόρριψη των δύο ηλεκτρολόγων της εταιρείας μας διότι ενώ είχαν προσκομίσει τα ένσημα, οι βεβαιώσεις προϋπηρεσίας ήταν μόνο για δύο χρόνια.

Όμως όπως έχουμε ήδη επισημάνει στην Προδικαστική μας Προσφυγή, εσφαλμένως απορρίφθηκε η προσφορά της εταιρείας μας ως ότι δήθεν δεν αποδεικνύεται η πενταετής εμπειρία των κυρίων ... και .... Αντιθέτως, στην προσφορά μας περιλαμβάνονται όλα εκείνα τα επαρκή και ικανά δικαιολογητικά έτσι όπως έγιναν αποδεκτά και στα πλαίσια του ίδιου προηγούμενου διαγωνισμού της ίδιας αναθέτουσας αρχής (Γενικό Νοσοκομείο ..., Διαγωνισμός για την ανάθεση ... για 4 μήνες με Αριθμό ΕΣΗΔΗΣ ... που διεξήχθη στις 28-2-2021), που είναι τα ένσημα από τον ΕΦΚΑ, οι Βεβαιώσεις Προϋπηρεσίας και οι Υπεύθυνες Δηλώσεις των ως άνω εργαζομένων.

3. Παραβίαση της Αρχής της Ίσης Μεταχείρισης

Στο σχετικό έγγραφο των απόψεών της η Αναθέτουσα Αρχή αναφέρει ότι δε θα μπορούσαν να ζητήσουν την κατάθεση κάποιας βεβαίωσης γιατί αυτό δε θα ήταν συμπληρωματικό αλλά νέο έγγραφο. Η ως άνω θεώρηση είναι καθόλα ασαφής και αυθαίρετη. Λαμβάνοντας υπόψιν ότι από τα δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί κατά το κρίσιμο σημείο της διαγωνιστικής διαδικασίας προκύπτει σαφώς ότι οι κύριοι ... και ... διαθέτουν σχετική εμπειρία άνω των πέντε ετών όπως απαιτείται. Ως εκ τούτου εάν το «κώλυμα» της Αναθέτουσας Αρχής, το οποίο όμως επουδενί δεν μπορεί να αποτελέσει λόγο αποκλεισμού διαγωνιζομένου, είναι κάποιο επιπλέον έγγραφο το οποίο κατά την διακριτική της ευχέρεια θεωρεί ότι έπρεπε να έχει υποβληθεί, τότε τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας όφειλε να το ζητήσει συμπληρωματικά.

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

Επέκεινα, ως προς την αιτιολογία στο σκεπτικό της προσβαλλομένης περί τη μη εφαρμογής εν προκειμένω του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, όπως έχει κριθεί από τη νομολογία του ΔΕΕ (βλ. Απόφαση της 10ης.10.2013, Υπόθεση C-336/12 *Manona*, πρβλ ΔΕΕ, απόφαση της 29ης.04.2004, C-496/99 P., Επιτροπή κατά CAS *Succhi di Frutta*), είναι σύμφωνη με την αρχή της ίσης μεταχείρισης η κλήση της αναθέτουσας αρχής σε υποψήφιο, μετά τη λήξη της ταχθείσας προθεσμίας για την υποβολή υποψηφιότητας σε δημόσιο διαγωνισμό, όπως κοινοποιήσει έγγραφα που περιγράφουν την κατάσταση του υποψηφίου αυτού, των οποίων η ύπαρξη πριν από τη λήξη της προθεσμίας που είχε ταχθεί για την υποβολή υποψηφιότητας είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμη. Στο πλαίσιο της ως άνω κρίσης του ΔΕΕ συνάγεται ότι η συμπλήρωση των εγγράφων ή αιτήσεων συμμετοχής από τον οικονομικό φορέα είναι επιτρεπτή στο μέτρο που αυτά, αν και δεν υφίσταντο κατά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής προσφορών/αιτήσεων, εντούτοις βεβαιώνουν τη συνδρομή προγενέστερων πραγματικών περιστατικών που ανάγονται στον κρίσιμο εκείνο χρόνο (βλ. Δ.Γ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Γ΄ έκδοση 2019, εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ, σελ. 394 επ.). Συναφώς, η διόρθωση ή η συμπλήρωση δεδομένων που αφορούν την προσφορά οικονομικών φορέων, ιδίως όταν αυτά χρήζουν προφανώς απλής διευκρίνισης, ή για να απαλειφθούν πρόδηλα εκ παραδρομής σφάλματα δεν αντιβαίνει στην τήρηση των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων (βλ. Ε. ΒΛΑΧΟΥ, σε *Δημόσιες Συμβάσεις Ν.4412/2016*, Ερμηνεία κατ' άρθρο 102 Ν. 4412/2016, Τόμος Ι, 2018, εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ). Τούτων δοθέντων και *argumentum a maiore ad minus* εφόσον είναι επιτρεπτή προς συμπλήρωση η προσκόμιση εγγράφων προς απόδειξη προγενέστερης κατάστασης κατά τα ανωτέρω, ωσαύτως είναι επιτρεπτή και η προσκόμιση προγενέστερων εγγράφων που αποδεικνύουν τη συνδρομή της προγενέστερης αυτής κατάστασης, πολλώ δε μάλλον που τα υπόψη έγγραφα προσκομίζονται συμπληρωματικά άλλου εγγράφου, το οποίο αποδεικνύει αυθύπαρκτα την απαιτούμενη από τη διακήρυξη ιδιότητα. (Απόφαση ΑΕΠΠ 581/2020 σκέψη 11 , Επισυναπτόμενο 5)

4. Μη αποδεκτή υποβολή πιστοποιητικών ISO από την εταιρεία «...»

Όπως επισημαίνουμε και στην Προδικαστική μας Προσφυγή τα

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

απαιτούμενα από τη Διακήρυξη Πιστοποιητικά ISO έχουν υποβληθεί σε μη αποδεκτή μορφή, ως ιδιωτικά έγγραφα μη επικυρωμένα. Σε συνέχεια αυτής υποβλήθηκε Παρέμβαση από την εταιρεία «...» στην οποία αναφέρει ότι δεν όφειλε να προσκομίσει τα εν λόγω πιστοποιητικά καθώς τα έχει υποβάλλει ορθά επικυρωμένα στα πλαίσια προηγούμενου διαγωνισμού. Επίσης, λίγο αργότερα συνομολογεί ότι δεν έχουν υποβληθεί ορθά επικυρωμένα τα εν λόγω αντίγραφα των επίμαχών πιστοποιητικών και κάνει επίκληση του νέου άρθρου 102 του Ν. 4412/2016.

Ενόψει της αρχής της αυτοτέλειας των διαγωνισμών, και της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων που συμμετέχουν σε δημόσιο διαγωνισμό, το εν λόγω επαγωγικό συμπέρασμα της εταιρείας «...» είναι καθόλα παράτυπο και αλυσιτελώς. Όμως ακόμη και στην περίπτωση που θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί στα πλαίσια προηγούμενου διαγωνισμού παρατηρούμε στην προκειμένη περίπτωση ότι τα πιστοποιητικά ISO που έχουν κατατεθεί στις 28/02/2021 είναι ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ από αυτά που κατατέθηκαν στις 15/7/2021 καθώς φέρουν διαφορετικό αριθμό εκδόσεως πιστοποιητικού (Επισυναπτόμενα 6). Και επομένως συμπεραίνουμε ότι καταρχήν δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτά ΚΑΙ προκύπτει επίσης ότι είναι αναληθής η δήλωση της εταιρείας ότι έχουν υποβληθεί τα επίμαχα πιστοποιητικά στον προηγούμενο διαγωνισμό.

Στο σχετικό έγγραφο των απόψεών της η Αναθέτουσα Αρχή αναφέρει ότι η εταιρεία UNISON κατέθεσε και εγγράφως την προσφορά της. Αυτή η αναφορά δεν αποδεικνύει την εγκυρότητα των εν λόγω πιστοποιητικών, καθώς η απαίτηση υποβολής επικυρωμένων ιδιωτικών εγγράφων ισχύει τόσο για την ηλεκτρονική όσο και για την έντυπη κατάθεσή τους [...]

Συνοψίζοντας, αιτούμαστε να γίνει αποδεκτή η προδικαστική προσφυγή μας και το υπόμνημα της Εταιρείας μας, να ακυρωθεί η με ΑΔΑ: ... Απόφαση του ΔΣ του Νοσοκομείου περί έγκρισης του με αριθμ.πρωτ. ... πρακτικού της Επιτροπής Αξιολόγησης της Διαπραγμάτευσης για την προμήθεια «...» (CPV 50710000-5), να γίνει δεκτή η προσφορά της εταιρείας μας, να απορριφθεί η προσφορά της εταιρείας «...» και να αναδειχθεί προσωρινή ανάδοχος η εταιρεία μας «...»[...].

17. Επειδή η παρεμβαίνουσα στην παρέμβασή της ισχυρίζεται τα

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

ακόλουθα : « [...] II. Επί των λόγων της προσφυγής

A. Επί των λόγων που στρέφονται κατά του αποκλεισμού της προσφεύγουσας

Η προσφεύγουσα στρέφεται καταρχάς κατά της απόφασης αποκλεισμού της από την επίμαχη διαδικασία, επικαλούμενη την αποδοχή ως νόμιμων στο πλαίσιο προηγούμενου διαγωνισμού της ίδιας Αναθέτουσας Αρχής των δικαιολογητικών που υπέβαλε στο πλαίσιο του παρόντος διαγωνισμού για τους εργαζομένους της, ... και ... και προς απόδειξη της πενταετούς προϋπηρεσίας τους.

Το επιχείρημα αυτό, ωστόσο, είναι απορριπτέο ως αβάσιμο εν όψει της της αρχής της αυτοτέλειας των Διαγωνισμών (ΕΑ ΣτΕ 72/2015, 269/2014, 416/2013, 215/2013, 1200/2007, 861/2007, 1273/2008, 198/2008, 1065/2007 κ.ά.), η οποία παγίως γίνεται δεκτή από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Σε κανένα, μάλιστα, σημείο της προσφυγής της η προσφεύγουσα δεν εξειδικεύει είτε τα προσόντα που, κατά τους ισχυρισμούς της, έχουν πράγματι οι εργαζόμενοι αυτοί, είτε τα δικαιολογητικά που υπέβαλε στην προσφορά της και από τα οποία προκύπτει ότι οι ανωτέρω εργαζόμενοι πληρούν την προϋπόθεση της απαιτούμενης πενταετούς προϋπηρεσίας. Αντίθετα, όπως αορίστως, αναφέρει ότι [...]

Εν προκειμένω, η Διακήρυξη στο Παράρτημα II (σελ. 38) προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι [...], καθώς επίσης και ότι [...] Από τα στοιχεία του φακέλου, στο βαθμό που η εταιρεία μας είχε πρόσβαση σε αυτά, όπως επίσης και από τα στοιχεία που επισυνάπτονται στην προδικαστική προσφυγή της προσφεύγουσας αποδεικνύεται ότι νομίμως η αναθέτουσα αρχή απέκλεισε την εταιρεία αυτή, αφού οι δύο προαναφερθέντες εργαζόμενοι δεν είχαν τα προσόντα που απαιτούσε η διακήρυξη. Το ζήτημα, εν προκειμένω, δεν ήταν ζήτημα τεκμηρίωσης των προσόντων, αλλά έλλειψης αυτών. Συνεπώς, δεν τίθεται καν θέμα εφαρμογής του νέου άρθρου 102 του ν. 4412/2016, αφού αυτό αναφέρεται σε έγγραφα και δικαιολογητικά και όχι αναπλήρωση ουσιαστικών ελλείψεων, όπως είναι τα ζητούμενα προσόντα.

Για τους λόγους αυτούς, ζητούμε την απόρριψη του λόγου της προδικαστικής προσφυγής που στρέφεται κατά του αποκλεισμού της προσφεύγουσας εταιρείας.

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

B. Επί των λόγων που στρέφονται κατά της νομιμότητας της προσφοράς της εταιρείας μας

Εισαγωγικά θα πρέπει να αναφερθούν τα εξής:

Εφόσον απορριφθεί ο λόγος της προδικαστικής προσφυγής που στρέφεται κατά του αποκλεισμού της προσφεύγουσας, η προσφεύγουσα παραμένει αποκλεισμένη στην εν λόγω διαδικασία διαπραγμάτευσης. Παρατηρείται ταυτόχρονα, ότι στην κρινόμενη προδικαστική προσφυγή δεν γίνεται επίκληση ότι η προσφεύγουσα επιδιώκει την ματαίωση του διαγωνισμού, προκειμένου να διατηρήσει το έννομο συμφέρον της.

Όπως έχει κριθεί προκειμένου η μη οριστικώς αποκλεισθείσα εταιρεία να διατηρήσει το έννομο συμφέρον της για την προσβολή της προσφοράς άλλης εταιρείας, θα πρέπει τουλάχιστον να επικαλεστεί ότι έχει τέτοιο έννομο συμφέρον και επιδίωξη για ματαίωση του διαγωνισμού, ώστε να επιτύχει ενδεχομένως την κίνηση νέας διαδικασίας, στην οποία θα μπορούσε η ίδια να λάβει μέρος για να επιτύχει την ανάθεση της σύμβασης υπό την προϋπόθεση ότι το αντικείμενο της νέας σύμβασης θα είναι, κατά τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του, όμοιο με αυτό της αρχικής και ότι η ίδια θα μπορούσε να έχει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για τη συμμετοχή της στην εν λόγω νέα διαγωνιστική διαδικασία (ΣτΕ ΕΑ 106/2018). Παράλληλα μία τέτοια μη οριστικώς αποκλεισθείσα εταιρεία θα πρέπει να επικαλεστεί ότι η τυχόν αποδοχή της προσφυγής της, θα πρέπει να μην οδηγεί σε αδυναμία επαναπροκήρυξης διαγωνισμού με το ίδιο ουσιωδώς αντικείμενο, αλλ' αντιθέτως να επιτρέπει το ενδεχόμενο κίνησης νέας διαδικασίας για την ανάθεση της σύμβασης (βλ. ΣτΕ ΕΑ 22/2018, πρβλ. και ΣτΕ ΕΑ 144/2018, 130/2018, 106/2018 και 408/2018). Εν προκειμένω η προσφεύγουσα δεν περιλαμβάνει οποιαδήποτε τέτοια επίκληση στην προδικαστική της προσφυγή, δεν υποστηρίζει δηλαδή ότι σκοπός της προσφυγής της είναι η ματαίωση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης με σκοπό την επαναπροκήρυξή της. Μάλιστα, με δεδομένο ότι εν προκειμένω δεν πρόκειται για διαγωνισμό, αλλά για διαδικασία διαπραγμάτευσης έως την ολοκλήρωση του ανοικτού διαγωνισμού για την παροχή υπηρεσιών για δύο έτη, δεν φαίνεται ότι η τυχόν ματαίωση της διαδικασίας αυτής οδηγεί αυτονόητα σε επαναπροκήρυξή της και συνεπώς θα ήταν απαραίτητη η σχετική επίκληση και απόδειξη ότι συντρέχουν οι

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

προϋποθέσεις διατήρησης του εννόμου συμφέροντος της προσφεύγουσας.

Έτσι, κατά την ορθότερη άποψη εφόσον κριθεί νόμιμη η απόρριψη της προσφοράς της προσφεύγουσας, ελλείπει σχετικής επίκλησης και απόδειξης δεν συντρέχει η εξαιρετική περίπτωση αναγνώρισης του εννόμου συμφέροντός της να επιδιώξει τον αποκλεισμό της εταιρείας μας, ώστε να επακολουθήσει ματαίωση του διαγωνισμού. Ως εκ τούτου, οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας που κατατείνουν στον αποκλεισμό της εταιρείας μας, είναι απορριπτέες ως απαράδεκτες.

Σε κάθε περίπτωση, πάντως, οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας είναι και επί της ουσίας αβάσιμοι, όπως αποδεικνύεται από όσα ακολουθούν.

1. Ως προς τα πιστοποιητικά ISO

Με τον πρώτο λόγο της προσφυγής της που στρέφεται κατά της νομιμότητας της προσφοράς της εταιρείας μας, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η προσφορά μας είναι απαράδεκτη λόγω μη νόμιμης επικύρωσης των απαιτούμενων πιστοποιητικών ISO που κατατέθηκαν στον ηλεκτρονικό φάκελο της προσφοράς μας.

Σύμφωνα με το άρθρο 79 παρ. 6. εδ. β' του ν.4412/2016, [...] Στην προκειμένη περίπτωση, τα επίμαχα πιστοποιητικά ISO είχαν υποβληθεί από την εταιρεία μας στην Αναθέτουσα Αρχή νομίμως επικυρωμένα στο πλαίσιο του διαγωνισμού με αρ. 06/2021 με καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών την 28/02/2021. Η εταιρεία μας, η οποία στο πλαίσιο του ανωτέρω διαγωνισμού είχε υποβάλει προσφορά στις 26/02/2021, είχε καταθέσει τα επίμαχα πιστοποιητικά στον φάκελο της προσφοράς της με το ηλεκτρονικό αρχείο Νο. 10. Επομένως, η εταιρεία μας δεν είχε καν υποχρέωση να τα επανυποβάλει και υποβλήθηκαν εκ περισσού στον παρόντα διαγωνισμό.

Εξάλλου, σύμφωνα με το νέο άρθρο 102 του ν. 4412/2016, όπως ισχύει από τη δημοσίευση του ν. 4782/2021, [...]

Με βάση την ανωτέρω διάταξη, επομένως, σε κάθε περίπτωση, η Αναθέτουσα Αρχή οφείλει να μας καλέσει να ολοκληρώσουμε την τεκμηρίωση του όρου 2.2.7 της Διακήρυξης [...] υποβάλλοντας τα ορθά επικυρωμένα αντίγραφα των επίμαχων πιστοποιητικών.

Για τους λόγους αυτούς, επομένως, ζητούμε την απόρριψη του πρώτου

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

λόγου της προδικαστικής προσφυγής που στρέφεται κατά της εταιρείας μας [...]]».

18. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 18 του ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης [...]]».

19. Επειδή στο άρθρο 53 του ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρθρων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών.

2. Τα έγγραφα της σύμβασης, πλην της προκήρυξης σύμβασης του άρθρου 63 και της προκαταρκτικής προκήρυξης του άρθρου 62 σε περίπτωση που χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, περιέχουν ιδίως:[...] ιβ) τους όρους και τα κριτήρια επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική ή/και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων, [...] ιε) το κριτήριο ανάθεσης, τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών, σύμφωνα με τα άρθρα 86 και 87, [...] ιζ) τους απαραίτους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς,[...] κ) τα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα (δηλώσεις, δικαιολογητικά κ.λπ.),[...]]».

20. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν.4412/2016 προβλέπεται ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές, εάν απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες, παραπέμπουν σε συστήματα διασφάλισης ποιότητας τα οποία βασίζονται στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων και έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη. Επίσης, κάνουν δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας.

2. Εάν οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν την υποβολή πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που να βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με συγκεκριμένα συστήματα ή πρότυπα όσον αφορά την περιβαλλοντική διαχείριση, παραπέμπουν στο σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου (EMAS) της Ένωσης ή σε άλλα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης που έχουν αναγνωρισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 45 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1221/2009 ή σε άλλα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης βασιζόμενα σε αντίστοιχα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα που έχουν εκδοθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη.

Όταν ο οικονομικός φορέας τεκμηριωμένα δεν έχει πρόσβαση στα εν λόγω πιστοποιητικά ή δεν έχει τη δυνατότητα να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών, για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, η αναθέτουσα αρχή αποδέχεται επίσης άλλα αποδεικτικά μέσα μέτρων περιβαλλοντικής διαχείρισης, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα συγκεκριμένα μέτρα είναι ισοδύναμα με εκείνα που απαιτούνται βάσει του εφαρμοστέου συστήματος ή του προτύπου περιβαλλοντικής διαχείρισης [...]».

21.Επειδή στο άρθρο 91 του Ν.4412/2016 προβλέπεται ότι: «[...] 1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαραίτατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102.

γ) Για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 102 [...].»

22. Επειδή στο άρθρο 94 του Ν.4412/2016 προβλέπεται ότι: «[...] 4. Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς περιέχει ιδίως τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την τεχνική επάρκεια, χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των προσφορών και περιγράφονται στα έγγραφα της σύμβασης [...].»

23. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 102 του Ν.4412/2016 προβλέπεται ότι: «Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, οι αναθέτουσες αρχές, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητούν από τους προσφέροντες ή υποψήφιους οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης».

24. Επειδή το άρθρο 346 του Ν. 4412/2016 ορίζει ότι «Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί σύμβαση των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ή εσωτερικής νομοθεσίας, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ), σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 360 και να ζητήσει προσωρινή προστασία, σύμφωνα με το άρθρο 366, ακύρωση παράνομης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 367 ή ακύρωση σύμβασης η οποία έχει συναφθεί παράνομα, σύμφωνα

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

με το άρθρο 368».

25. Επειδή το άρθρο 360 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι «1. Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής».

26. Επειδή στην επίμαχη Διακήρυξη προβλέπεται ότι: «[...] 2.2.7 Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης

Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οφείλουν να συμμορφώνονται και να εφαρμόζουν σύστημα ποιότητας EN ISO 9001:2015, EN ISO 14001:2015 και OHSAS 18001:2007 [...] 2.2.9 Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής

Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς δια του ΕΕΕΣ, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.2.9.1, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παραγράφου 2.2.9.2 και κατά τη σύναψη της σύμβασης δια της υπεύθυνης δήλωσης, της περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 105 του ν. 4412/2016 [...] Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους, ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα... , το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 και συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τις οδηγίες του Παραρτήματος 1 [...] 2.2.9.2 Αποδεικτικά μέσα

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

Α. Για την απόδειξη της μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού κατ' άρθρο 2.2.3 και της πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής κατά τις παραγράφους 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7, οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα δικαιολογητικά του παρόντος. Η προσκόμιση των εν λόγω δικαιολογητικών γίνεται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3.2 από τον προσωρινό ανάδοχο [...] Οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλουν δικαιολογητικά, όταν η αναθέτουσα αρχή που έχει αναθέσει τη σύμβαση διαθέτει ήδη τα ως άνω δικαιολογητικά και αυτά εξακολουθούν να ισχύουν.

Τα δικαιολογητικά του παρόντος υποβάλλονται και γίνονται αποδεκτά σύμφωνα με την παράγραφο 2.4.2.5. και 3.2 της παρούσας [...] Β.5. Για την απόδειξη της συμμόρφωσής τους με πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης της παραγράφου 2.2.7 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν – εφόσον απαιτείται- πιστοποιητικά εκδιδόμενα από επίσημα ινστιτούτα ή επίσημες υπηρεσίες ελέγχου της ποιότητας αναγνωρισμένων ικανοτήτων [...] 2.4.2.4. Ειδικότερα, όσον αφορά τα συνημμένα ηλεκτρονικά αρχεία της προσφοράς, οι Οικονομικοί Φορείς τα καταχωρίζουν στους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Υποσυστήματος, ως εξής :

Τα έγγραφα που καταχωρίζονται στην ηλεκτρονική προσφορά, και δεν απαιτείται να προσκομισθούν και σε έντυπη μορφή, γίνονται αποδεκτά κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις: [...] ε) είτε της παρ. 8 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, περί συνυποβολής υπεύθυνης δήλωσης στην περίπτωση απλής φωτοτυπίας ιδιωτικών εγγράφων [...] Εως την ημέρα και ώρα αποσφράγισης των προσφορών προσκομίζονται με ευθύνη του οικονομικού φορέα στην αναθέτουσα αρχή, σε έντυπη μορφή και σε κλειστό-ούς φάκελο-ους, στον οποίο αναγράφεται ο αποστολέας και ως παραλήπτης η Επιτροπή Διαγωνισμού του παρόντος διαγωνισμού, τα στοιχεία της ηλεκτρονικής προσφοράς του, τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε πρωτότυπη μορφή. Τέτοια στοιχεία και δικαιολογητικά ενδεικτικά είναι :[...] γ) ιδιωτικά έγγραφα τα οποία δεν έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο ή δεν φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 ή δεν συνοδεύονται από υπεύθυνη δήλωση για την ακρίβειά τους, [...] Επίσης, γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

φωτοαντίγραφα εγγράφων που έχουν εκδοθεί από αλλοδαπές αρχές και έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 2 περ. β του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 “Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας”, όπως αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 παρ.2 του ν.4250/2014. [...]**2.4.3 Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής- Τεχνική Προσφορά»** [...]**2.4.3.2 Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο “Απαιτήσεις-Τεχνικές Προδιαγραφές” του Παραρτήματος II της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται.**

Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα [...]**2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών**

Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών), 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας,

β) η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωσή της σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσης διακήρυξης,[.....] θ) η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσης διακήρυξης και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης [...]**3.2 Δικαιολογητικά αναδόχου**

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

Υποβάλλονται τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης και τα πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74) όλων των δικαιολογητικών που περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.9.2. της παρούσας διακήρυξης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της διακήρυξης, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των παραγράφων 2.2.4 - 2.2.8 αυτής. [...] ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων – Τεχνικές Προδιαγραφές

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ [.....]

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

Στελέχωση προσωπικού – Ειδικότητες

Παρακάτω αναφέρονται οι ειδικότητες, τα προσόντα και η προϋπολογιζόμενη δαπάνη ανά άτομο & ειδικότητα.

Ο ΑΝΑΔΟΧΟΣ υποχρεούται :

Να διαθέτει δεκατρία (13) άτομα τα οποία και θα απασχολεί υποχρεωτικά σε μόνιμη βάση, παρουσία στο Νοσοκομείο με καθεστώς πενθήμερης εργασίας για τη λειτουργία και συντήρηση των Η/Μ εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού του Γ.Ν.... και με τα οποία θα συμπληρώνει την υπάρχουσα Τεχνική Υπηρεσία του Νοσοκομείου και θα λειτουργούν ως ένα ενιαίο σύνολο.

Τα άτομα που θα απασχολεί πρέπει να διαθέτουν τα παρακάτω προσόντα που θα αποδειχθούν με την κατάθεση στην Υπηρεσία κατά την διενέργεια του διαγωνισμού, επικυρωμένων αντιγράφων πτυχίων, αδειών κ.λ.π. καθώς και βεβαιώσεων Δημοσίων Υπηρεσιών κατά την διαδικασία αξιολόγησης του Διαγωνισμού.

Ως βεβαιώσεις Δημοσίων Υπηρεσιών ορίζονται οι σχετικές άδειες ανά ειδικότητα, που εκδίδονται από την αντίστοιχη υπηρεσία (π.χ. Διεύθυνση Βιομηχανίας κλπ). Η προϋπηρεσία θα πρέπει να αποδεικνύεται με βεβαιώσεις από ιδιώτες ή από δημόσιο φορέα και τα αντίστοιχα ένσημα του ΙΚΑ. Το βιογραφικό σημείωμα δεν αποτελεί από μόνο του αποδεικτικό προϋπηρεσίας

Η ίδια διαδικασία ισχύει και σε περίπτωση που κατά την διάρκεια ισχύος της Σύμβασης προκύψει ανάγκη αντικατάστασης κάπου υπαλλήλου από το προσωπικό του Αναδόχου, τα σχετικά πτυχία, άδειες, βεβαιώσεις κτλ. θα

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

πρέπει να κατατεθούν στην Επιτροπή Παρακολούθησης του έργου προς έγκριση και αποδοχή.

α/α	Ειδικότητα	Εκτιμώμενο Κόστος ανά άτομο σε € <u>ανά έτος</u>		Αριθμός εργαζομένων
	Ηλεκτρολόγος ή Μηχανολόγος Μηχανικός Τ.Ε. ή ΠΕ- <i>με τα εξής ελάχιστα απαιτούμενα προσόντα :</i> <ul style="list-style-type: none"> • Πτυχίο Ηλεκτρολόγου ή Μηχανολόγου μηχανικού Τ.Ε. ή Π.Ε. • Καλή γνώση της Αγγλικής γλώσσας (πτυχίο LOWER). • Πολύ καλή γνώση Υπολογιστών για να μπορεί να εργάζεται στην εγκατάσταση Κεντρικής παρακολούθησης εγκαταστάσεων(BMS). • Αποδεδειγμένη τουλάχιστον 5ετή εμπειρία σε κατασκευή - συντήρηση εγκαταστάσεων.	Ανά 1 άτομο	27.000,00 € με ΦΠΑ	1
	Ηλεκτρολόγοι – Ηλεκτροτεχνίτες- Να διαθέτουν άδειες Α' και Γ' ειδικότητας αντιστοίχως. <i>(οι άδειες είναι το ελάχιστο που ζητείται, γίνονται δεκτές και με μεγαλύτερη σε αντιστοιχία που καλύπτουν τις παραπάνω και οι οποίες θα είναι σε ισχύ)</i>	Ανά 1 άτομο	25.300,00€ με ΦΠΑ	3
	Θερμαστές, Να διαθέτουν τις απαιτούμενες άδειες θερμαστή που εκδίδονται από το Υπουργείο Βιομηχανίας.	Ανά 1 άτομο	25.300,00€ με ΦΠΑ	4

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

	Υδραυλικοί, Οι δύο (2) εξ αυτών θα διαθέτουν άδειες ιατρικών αερίων (άδειες 3ης ειδικότητας) Ο ένας (1) άδεια υδραυλικού.	Ανά 1 άτομο	25.300,00€ με ΦΠΑ	3
	Ψυκτικός τεχνικός εγκαταστάσεων ψύξης, αερισμού και κλιματισμού, με άδεια ασκήσεως επαγγέλματος	Ανά 1 άτομο	17.500,00€ με ΦΠΑ	1
	Ηλεκτρονικός ΔΕ (1 άτομο) ή τεχνικός αυτοματισμού ή τεχνικός ηλεκτρολογικών συστημάτων, εγκαταστάσεων και δικτύων (BMS, PLC κλπ)	Ανά 1 άτομο	17.500,00€ με ΦΠΑ	1

Οι αποτελούντες το τεχνικό προσωπικό των α/α 2,3,4 ζητείται επί αποδείξει να έχουν εμπειρία στην εργασία τους τουλάχιστον πέντε (5) ετών.

Οι προσφορές θα συνταχθούν σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα (ανά άτομο & ειδικότητα), η σύνθεση του συνεργείου σε αριθμό και ειδικότητες βρίσκεται στην ευχέρεια του νοσοκομείου σύμφωνα με τις τρέχουσες ανάγκες του και το ύψος του προϋπολογισμού.

Σε περίπτωση που ο ΑΝΑΔΟΧΟΣ δεν δύναται αποδεδειγμένα (μετά από αγγελίες εύρεσης κλπ) να βρει προσωπικό με την απαιτούμενη εμπειρία, να υπάρχει η δυνατότητα να απασχοληθεί τεχνικό προσωπικό με μικρότερη εμπειρία, μετά από γνωμοδότηση των αρμόδιων επιτροπών που θα εξετάσουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά [...].»

27. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

28. Επειδή η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 25 και απόφαση SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ., C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 27).

29. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, *Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta*, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, *Επιτροπή κατά Δανίας*, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, *SIAC Construction*, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, *Μηχανική*, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, *MT Højgaard και Züblin*, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, *Universale-Bau*, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

30. Επειδή, περαιτέρω επιβάλλεται η εφαρμογή των όρων της διακήρυξης κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

31. Επειδή οι όροι που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη, αποτελούν δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να αποκλείσει την παρουσιάζουσα έλλειψη/απόκλιση προσφορά (ΣΤΕ 743/2000), σύμφωνα με την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή τους κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

32. Επειδή η αρχή της τυπικότητας, η οποία διέπει γενικά τη διενέργεια των διαγωνισμών (βλ. ΣΤΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, ΣΤΕ 111/2006, 597/2007 κ. ά.) εξυπηρετεί τις ανάγκες της διαφάνειας, της αποφυγής του κινδύνου αλλοίωσης των προσφορών και της ευχερούς εξέτασης και αξιολόγησής τους (Δ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β΄ Έκδοση, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2017, σελ. 195 επ.). Σύμφωνα, δε, με την εν λόγω αρχή, δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

33. Επειδή, εξάλλου, σε περίπτωση που η ίδια η διακήρυξη χρησιμοποιεί όρους, όπως «*με ποινή αποκλεισμού...*», «*με ποινή απαραδέκτου....*», «*οι συμμετέχοντες πρέπει...*» ή άλλους παρόμοιους, είναι προφανές ότι οι όροι αυτοί θεωρούνται ουσιώδεις και συνεπώς οποιαδήποτε απόκλιση της προσφοράς από αυτούς οδηγεί σε απόρριψη της (βλ. Γνμδ ΝΣΚ 70/2002).

34. Επειδή η ρύθμιση του άρθρου 42 του ν. 4782/2021 με την οποία τροποποιήθηκε το άρθρο 102 του ν. 4412/2016 οφείλει να ερμηνευθεί υπό το

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

πρίσμα του δικαίου της ΕΕ, καθώς το άρθρο αυτό συνιστά μεταφορά του άρθρου 56 παρ. 3 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Εξάλλου όπως αναφέρεται και στην αιτιολογική έκθεση της νέας διάταξης: «*Η προτεινόμενη τροποποίηση αποτελεί ουσιαστική μετατόπιση του εθνικού θεσμικού πλαισίου πλησιέστερα προς το πνεύμα της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ (παρ. άρθρου 56) της οποίας τη διατύπωση, ουσιαστικά, υιοθετεί*». Συναφώς, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) έχει εκδώσει πλείστες αποφάσεις σε σχέση με το κατά πόσο είναι δυνατόν να γίνουν αποδεκτές διευκρινίσεις ή συμπληρώσεις των προσφορών κατά τη διάρκεια της διαγωνιστικής διαδικασίας (βλ. ενδεικτικά, αποφάσεις του ΔΕΕ της 29.3.2012, *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C-599/10, EU:C:2012:191, σκ. 40•της 7.4.2016, *Partner Apelski Dariusz*, C-324/14, EU:C:2016:214, σκ. 63, *Pizzo*, C-27/15, *Lavorgna*, C-309/18, EU:C:2019:350, σκ. 22, *Archus και Gama*, C-131/16, όπ.αν., σκ. 37). Κατά πάγια νομολογία του ΔΕΕ, εάν μια υποχρέωση είχε ρητώς επιβληθεί επί ποινή αποκλεισμού στα σχετικά με τη δημόσια σύμβαση έγγραφα και υπό τον όρο ότι η υποχρέωση αυτή είχε διατυπωθεί εκεί με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία όπως απαιτεί το δίκαιο της ΕΕ (βλ. ενδεικτικά, την απόφαση του ΔΕΕ της 29.4.2004, *Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta*, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκ. 108-111), η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί να δεχθεί οιοσδήποτε διορθώσεις παραλείψεων των εν λόγω υποχρεώσεων οι οποίες, κατά τις ρητές διατάξεις των εγγράφων του διαγωνισμού, συνεπάγονται τον αποκλεισμό του οικείου διαγωνιζόμενου (*Manova*, C-336/12, σκ. 39).

Υπό την έννοια των ανωτέρω, το νέο άρθρο 102 του ν. 4412/2016, όπως αυτό διαμορφώθηκε δυνάμει του άρθρου 42 του ν. 4782/2021, δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι επιτρέπει τη θεραπεία οποιασδήποτε ελλείψεως των προσφορών. Η θεμιτή πρόνοια του Έλληνα νομοθέτη για τη διάσωση των προσφορών και των διαγωνισμών δεν μπορεί να καταλήγει σε καταστρατήγηση της εν προκειμένω πάγιας νομολογίας του ΔΕΕ και των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας (βλ. αποφάσεις ΑΕΠΠ 1517/2021, σκ. 34, εισηγήτρια Ε. Αφοκάρδου, 1386/2021, σκ.46, μειοψηφία Χρ. Ζαράρη). Συναφώς, έχει κριθεί ότι τα κράτη μέλη, εφόσον κάνουν χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στο άρθρο 56 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, «*οφείλουν να μεριμνούν ώστε να μη διακυβεύεται η επίτευξη των σκοπών που*

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

επιδιώκει η οδηγία αυτή και να μη θίγεται η πρακτική αποτελεσματικότητα των διατάξεων της ούτε των άλλων συναφών διατάξεων και αρχών του δικαίου της Ένωσης, ειδικότερα των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της απαγορεύσεως των διακρίσεων, της διαφάνειας και της αναλογικότητας» (βλ. απόφαση του ΔΕΕ της 25.2.2018, MA.T.I. SUD, C-523/16, EU:C:2018:122, σκ. 48-49).

35. Επειδή στην υπό εξέταση προσφυγή η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσφορά της δεν έπρεπε να απορριφθεί διότι υπέβαλε τα ίδια δικαιολογητικά για τους 2 εργαζομένους της στο πλαίσιο προηγούμενου διαγωνισμού της ίδιας αναθέτουσας αρχής και είχαν γίνει αποδεκτά με αποτέλεσμα η απόρριψή της να θέτει ζήτημα ασφάλειας δικαίου και παραβίαση της αρχής της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικουμένου. Επιπλέον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι στην προσφορά της περιλαμβάνονται όλα τα δικαιολογητικά όπως έγιναν αποδεκτά στον προηγούμενο διαγωνισμό και ότι, σε κάθε περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή όφειλε να της ζητήσει να προσκομίσει συμπληρωματικά έγγραφα σε περίπτωση που θεωρούσε ότι απαιτείται, σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης.

Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της αναφέρει ότι η προσφορά της προσφεύγουσας απορρίφθηκε διότι ενώ με την προσφορά της είχε προσκομίσει τα ένσημα, οι βεβαιώσεις προϋπηρεσίας για τους εν θέματι εργαζόμενους ήταν μόνο για δύο χρόνια ενώ δήλωσαν την αδυναμία προσκόμισης βεβαίωσης προϋπηρεσίας καθώς δεν κατέστη δυνατή η επικοινωνία με τον προηγούμενο εργοδότη τους αν και η εν λόγω απαιτούμενη βεβαίωση δύναται να εκδοθεί και από δημόσιο φορέα (π.χ ΕΦΚΑ).

Εξάλλου, η παρεμβαίνουσα στην παρέμβασή της ισχυρίζεται ότι ορθώς απορρίφθηκε η προσφορά της προσφεύγουσας διότι δεν υπέβαλε τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την απόδειξη της πενταετούς εμπειρίας των εργαζομένων της, με αποτέλεσμα να μην είναι εφαρμοστέο το άρθρο 102 του Ν.4412/2016. Επιπλέον, κατά την παρεμβαίνουσα, σε κανένα σημείο της προσφυγής της δεν εξειδικεύει είτε τα προσόντα που, κατά τους ισχυρισμούς της, έχουν πράγματι οι εργαζόμενοι αυτοί, είτε τα δικαιολογητικά που υπέβαλε στην προσφορά της και από τα οποία προκύπτει ότι οι ανωτέρω εργαζόμενοι

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

πληρούν την προϋπόθεση της απαιτούμενης πενταετούς προϋπηρεσίας ενώ οι ισχυρισμοί περί προηγούμενου διαγωνισμού τυγχάνουν απορριπτέοι ενόψει της αρχής της αυτοτέλειας των διαγωνισμών.

35.Επειδή σύμφωνα με την επίμαχη Διακήρυξη, στο άρθρο 2.4.3.2 προβλέπεται ότι η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο “Απαιτήσεις-Τεχνικές Προδιαγραφές” του Παραρτήματος II της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται καθώς και ότι περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα. Στο δε Παράρτημα II, Τεχνικές Προδιαγραφές προβλέπεται ότι ο ανάδοχος θα πρέπει να διαθέτει, μεταξύ άλλων, στο προσωπικό του 3 ηλεκτρολόγους-ηλεκτροτεχνίτες με εμπειρία στην εργασία τους τουλάχιστον πέντε (5) ετών, η οποία θα πρέπει να αποδεικνύεται με βεβαιώσεις από ιδιώτες ή από δημόσιο φορέα και τα αντίστοιχα ένσημα του ΙΚΑ, με το σωρευτικό «και» να είναι με έντονα γράμματα και υπογραμμισμένο. Περαιτέρω, ορίζεται ότι το βιογραφικό σημείωμα δεν αποτελεί από μόνο του αποδεικτικό προϋπηρεσίας. Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 2.4.6 ορίζεται ότι η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται, μεταξύ άλλων, στην παράγραφο 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών) και 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς) (περ. α), η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση (περ. β) καθώς και η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσης διακήρυξης και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης (περ. ζ).

36. Επειδή σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, η προσφεύγουσα υπέβαλε με την προσφορά της πίνακα όπου στην επίμαχη ειδικότητα έχει

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

δηλώσει τους κκ. ..., ... και .... Τόσο για τον ... όσο και για τον ..., η προσφεύγουσα έχει υποβάλει βεβαίωση προϋπηρεσίας 2 ετών μαζί με υπεύθυνη δήλωση στην οποία δήλωναν ότι δεν προσκόμισαν βεβαίωση προϋπηρεσίας διότι δεν κατέστη δυνατή η επικοινωνία του με τον πρώην εργοδότη τους καθώς και ένσημα που καλύπτουν την πενταετία.

37. Επειδή σύμφωνα με τα ως άνω διαλαμβανόμενα, βασίμως η αναθέτουσα αρχή υποστηρίζει ότι η προσφεύγουσα όφειλε να υποβάλει και τις βεβαιώσεις προϋπηρεσίας για το εν λόγω προσωπικό της και ότι, σε κάθε περίπτωση, βεβαιώσεις προϋπηρεσίας χορηγούνται και από τον ΕΦΚΑ. Η δε επίκληση των αρχών της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και χρηστής διοίκησης από την προσφεύγουσα δεν τυγχάνει εφαρμογής όταν συντρέχει δέσμια αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής να απορρίψει προσφορά και οι οικείοι ισχυρισμοί τυγχάνουν απορριπτέοι, σε κάθε περίπτωση, ως απαραδέκτως προβαλλόμενοι ενόψει, προεχόντως, της αυτοτέλειας κάθε διαγωνισμού (ΣτΕ ΕΑ 200, 72/2015, 269/2014, 416, 215-216/2013 κ.ά.), ως βασίμως υποστηρίζει η παρεμβαίνουσα. Περαιτέρω, το γεγονός ότι οι βεβαιώσεις προϋπηρεσίας απαιτούνταν σωρευτικά και επί ποινή αποκλεισμού με την υποβολή της προσφοράς, αποκλείουν την εφαρμογή του άρθρου 102 του Ν.4412/2016 σύμφωνα με τα αναλυθέντα υπό σκέψη 34. Επομένως, ορθώς η αναθέτουσα αρχή απέρριψε την προσφορά της προσφεύγουσας και, συνακόλουθα, ο οικείος λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί.

38. Επειδή, κατά την πλειοψηφούσα γνώμη των μελών Ι. Θεμελή και Μ.Κανάβα, ο προσφεύγων απαραδέκτως προβάλλει λόγους κατά της προσφοράς του παρεμβαίνοντος κατά τα διαλαμβανόμενα υπό σκέψη 6.

Κατά τη μειοψηφούσα γνώμη της Προέδρου του Κλιμακίου και Εισηγήτριας, Ε. Αψοκάρδου, η προσφεύγουσα παραδεκτώς προβάλλει λόγους κατά της προσφοράς της παρεμβαίνουσας, ανεξαρτήτως τόσο της απόρριψης της δικής της προσφοράς όσο και της μη ρητής αναφοράς στην επιδίωξη ματαίωσης της διαγωνιστικής διαδικασίας. Ειδικότερα, στην υπό εξέταση προσφυγή η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσφορά της παρεμβαίνουσας έπρεπε να έχει απορριφθεί διότι υπέβαλε απλά φωτοαντίγραφα των απαιτούμενων πιστοποιητικών ISO ενώ, ως ιδιωτικά έγγραφα, έπρεπε να φέρουν επικύρωση από δικηγόρο.

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της ουδόλως αναφέρεται στον ως άνω ισχυρισμό.

Εξάλλου, η παρεμβαίνουσα στην παρέμβασή της ισχυρίζεται ότι είχε υποβάλει τα επίμαχα πιστοποιητικά νομίμως επικυρωμένα στο πλαίσιο προηγούμενου διαγωνισμού της ίδιας αναθέτουσας αρχής και δεν είχε καν υποχρέωση να τα επανυποβάλει και υποβλήθηκαν εκ περισσού στον παρόντα διαγωνισμό. Σε κάθε περίπτωση, ως διατείνεται η παρεμβαίνουσα, σε κάθε περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή όφειλε να την καλέσει να υποβάλει τα ορθά επικυρωμένα αντίγραφα των επίμαχων πιστοποιητικών.

39.Επειδή σύμφωνα με την επίμαχη Διακήρυξη, 2.2.7 Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης

Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οφείλουν να συμμορφώνονται και να εφαρμόζουν σύστημα ποιότητας EN ISO 9001:2015, EN ISO 14001:2015 και OHSAS 18001:2007. Στο δε άρθρο 2.4.2.4. προβλέπεται ότι σε έντυπη μορφή υποβάλλονται ιδιωτικά έγγραφα τα οποία δεν έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο ή δεν φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 ή δεν συνοδεύονται από υπεύθυνη δήλωση για την ακρίβειά τους ενώ στο άρθρο 3.2 ορίζεται ότι υποβάλλονται τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης και τα πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74) όλων των δικαιολογητικών που περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.9.2. της παρούσας διακήρυξης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της διακήρυξης, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των παραγράφων 2.2.4 - 2.2.8 αυτής. Εξάλλου, κατά τα λοιπά, ισχύει το αναφερόμενο στη σκέψη 35 άρθρο 2.4.6 της Διακήρυξης.

40.Επειδή σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, η παρεμβαίνουσα έχει υποβάλει με την προσφορά της απλά φωτοαντίγραφα πιστοποιητικών ISO 9001:2015, 45001:2018 και 14001:2015, ως βασίμως υποστηρίζει η προσφεύγουσα και παραδέχεται η ίδια η παρεμβαίνουσα. Στη δε προσφορά της δεν κάνει μνεία του ότι έχει υποβάλει σε προηγούμενο διαγωνισμό της αναθέτουσας αρχής νομίμως επικυρωμένα τα ίδια πιστοποιητικά ISO που

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

απαιτούνται και στην εν θέματι διαγωνιστική διαδικασία και ότι δεν τα επανυποβάλει για τον λόγο αυτό.

41.Επειδή, σύμφωνα με τα ως άνω διαλαμβανόμενα, προς απόδειξη του όρου 2.2.7 της Διακήρυξης οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να υποβάλουν τα πιστοποιητικά EN ISO 9001:2015, EN ISO 14001:2015 και OHSAS 18001:2007, τα οποία ως ιδιωτικά έγγραφα πρέπει να υποβάλλονται επικυρωμένα από δικηγόρο σύμφωνα με τους όρους της Διακήρυξης που έχουν τεθεί επί ποινή αποκλεισμού. Ως δε έχει κριθεί δεν απαιτείται μεν η συμπερίληψη στην προσφορά των εν λόγω δικαιολογητικών εφόσον τα διαθέτει ήδη η αναθέτουσα αρχή, απαιτείται όμως (αλλά και αρκεί) όπως ο ίδιος ο διαγωνιζόμενος αναφερθεί με την προσφορά του σε συγκεκριμένα στοιχεία τα οποία, ευρισκόμενα ήδη στη διάθεση της αναθέτουσας αρχής, τεκμηριώνουν, μετά των λοιπών προσκομιζομένων από τον ίδιο, το προς απόδειξη αντικείμενο διότι η προβλεπόμενη από τη Διακήρυξη διαφοροποίηση ως προς τον τρόπο τεκμηρίωσης των (ίδιων και πάντως απαιτούμενων για όλους ανεξαιρέτως τους διαγωνιζόμενους) προϋποθέσεων τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας παρέχεται μόνον αν (και κατά το μέρος που) αποτελούν στοιχεία κρίσιμα προς απόδειξη των όρων των κριτηρίων επιλογής, τα οποία οφείλει, κατά τα προεκτεθέντα, να τεκμηριώσει κατ' αρχήν ο ίδιος ο διαγωνιζόμενος, ώστε να μην αρκεί η αόριστη επίκληση εκ μέρους του της συνδρομής του άρθρου 79 παρ. 6 του Ν. 4412/2016 προκειμένου να διασφαλίζεται και η αρχή της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης, *«καθώς τα εν λόγω στοιχεία θα ετίθεντο εξ υπαρχής υπόψη τόσο της αναθέτουσας αρχής, προκειμένου να στηριχθεί επ' αυτών για την εκφορά της κρίσης της ως προς την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, όσο και στους λοιπούς συμμετέχοντες φορείς, προκειμένου να ασκήσουν τα δικαιώματα επιτήρησης της νομιμότητας των προσφορών των συνδιαγωνιζομένων τους»* (βλ. ΔΕφΘεσ 156/2020, σκ.13). Εν προκειμένω, η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει το πρώτον στην παρέμβασή της ότι η αναθέτουσα αρχή διαθέτει ήδη τα επίμαχα πιστοποιητικά νομίμως επικυρωμένα, ισχυρισμός που ούτε η επιβεβαιώνεται στις απόψεις της αναθέτουσας αρχής αλλά ούτε αποδεικνύεται από συγκεκριμένη αναφορά στην προσφορά της. Ως εκ τούτου, βασίμως υποστηρίζει η προσφεύγουσα η

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

προσφορά της θα έπρεπε να απορριφθεί για τον λόγο αυτό. Εξάλλου, σύμφωνα με τα αναλυθέντα υπό σκέψη 34, η αναθέτουσα αρχή δεν θα εδύνατο να ζητήσει στην παρεμβαίνουσα να υποβάλει εκ νέου παραδεκτώς τα εν λόγω πιστοποιητικά χωρίς να παραβιάζεται η αρχή της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης. Επομένως, κατά τη μειοψηφούσα γνώμη της Προέδρου του Κλιμακίου και Εισηγήτριας, Ε. Αψοκάρδου, η αναθέτουσα αρχή όφειλε κατά δέσμια αρμοδιότητα να απορρίψει την προσφορά της σύμφωνα με την αρχή της τυπικότητας και, ο οικείος λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός. Συνακόλουθα, η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή και η παρέμβαση πρέπει να γίνουν εν μέρει δεκτές.

42. Επειδή, κατά τη μειοψηφούσα γνώμη της Προέδρου του Κλιμακίου και Εισηγήτριας, Ε. Αψοκάρδου, η μη παραδεκτή υποβολή των πιστοποιητικών ISO από την παρεμβαίνουσα παρέχει αυτοτελές έρεισμα για την αποδοχή του αιτήματος της προσφυγής σχετικά με την απόρριψη της προσφοράς της, για τον λόγο αυτό, παρέλκει ως αλυσιτελής η εξέταση του έτερου λόγου της κρινόμενης προσφυγής κατά της αποδοχής της προσφοράς της παρεμβαίνουσας (πρβλ. Ε.Α. ΣτΕ 326/2011, 1238, 1132, 420/2010, 750/2007. Βλ. και ΑΕΠΠ 818/2018, σκ. 62 και ΑΕΠΠ 839/2018, σκ. 53, 969/2019 σκ. 49, 1360/2020, σκ.48).

43. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η προδικαστική προσφυγή πρέπει, κατά πλειοψηφία, να απορριφθεί.

44. Επειδή η παρέμβαση πρέπει να γίνει, κατά πλειοψηφία, δεκτή.

45. Επειδή, ύστερα από τα εκτεθέντα στη σκέψη 43, πρέπει να καταπέσει το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθρα 363 παρ.5 του ν.4412/2016 και 5 του ΠΔ 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή.

Δέχεται την παρέμβαση.

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 8 Σεπτεμβρίου 2021 και εκδόθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 2021 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Αριθμός απόφασης: 1550/2021

**Η Πρόεδρος
ΕΙΡΗΝΗ ΑΨΟΚΑΡΔΟΥ**

**Ο Γραμματέας
ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ**